

ELSA VIESTAM I HÖRBY DEN SISTA ENTUSIASTEN

Det var meningen att det skulle bli en intervju med Elsa Viestam. Den skulle i och för sig inte handla om Elsa som person. Snarare om Frosta Härad's Hembygdsförening där hon ju länge räknats som en av de centrala gestalterna. Nu blev det inte mycket till intervju. Det blir det sällan när man börjar prata med Elsa Viestam.

Elsa Viestam är visserligen föreningsmänniskan personifierad men har, det kan säkert den stora skaran av bekanta intyga, alldeles osedvanliga talanger som sällskapsmänniska.

Följaktligen ägnade vi, utan att egentligen få dåligt samvete för den sakens skull, en eftermiddag åt gemytligt småprat. Om hembygdsföreningen, givetvis men också om mycket annat. Trots skillnad i ålder har vi vid det här laget hunnit bli gamla bekanta.

Elsa Viestam borde för länge sen haft rätt att dra sig tillbaka efter ett lika strävsamt som rikt liv. Många i hennes ålder har gjort det, men Elsa föredrar att jobba på som vanligt.

Hon verkar ständigt vara på språng. Alltid är det något på gång; handlar det inte om Röda Korset så är det hembygdsföreningen eller någon annan sammanslutning. När jag kom satt Elsa Viestam och skrev adresser — för hand, naturligtvis — till hembygdsföreningens jubileum.

Det hade gått fortare att skriva inbjudningskuverten på maskin men det hade inte blivit så snyggt och heller inte så personligt. Dessutom har jag en känsla av att Elsa gärna gjorde det jobbet. Att hon till och med tyckte det var roligt att för hand adressera alla de där kuverten.

Precis som när hon tar sig tid att baka bullar till hembygdsföreningens sammanträden. Det kan heller inte anses ingå i styrelseuppdraget. För att förstå det måste man veta att Elsa Viestam hör till den generation svenskar för vilken föreningsarbete är just förtroendeuppdrag — något man ska sköta på ett sådant sätt som uppdragsgivaren förväntar sig, helst bättre. Och givetvis utan krav på ersättning för egen del.

Elsa Viestam är inte ensam om den inställningen men den börjar bli ovanlig. Den nya tidens "idealister" vill helst ha betalt. I den mån det överhuvudtaget längre är möjligt att intressera nya människor för ideell verksamhet.

— I Röda Korset har vi lyckats få med en hel del yngre (vilket helt eller delvis skett på Elsas Viestams försorg) men det är svårare med hembygdsföreningen, konstaterar hon.

Själv har Elsa Viestam ett kvarts sekel bakom sig i Hembygdsföreningen. Det innebär att hon inte kom med från början. Det var "först" på 50-talet hon började engagera sig och hon är fortfarande aktiv. Men bara hon och några till.

Osentimental som hon är till sin läggning ska man

kanske akta sig för att försöka beskriva Elsa Viestam som den romantiska hembygdsvännen. Hon är inte precis den människotyp vars hjärta klappar och blöder för den egna trakten. Därtill ser hon alldeles för nyktert på tillvaron. Det har livet lärt henne.

Nej, hon är ingen Carl Hallqvist, ingen Ellen Fridolin, ingen Marianne Schartau och ingen Nils Ludvig. Men hon är Elsa Viestam — unik i sitt slag och utomordentligt väl förtrogen både med sitt härad och dess människor.

Idag uppfattas Elsa Viestam av de allra flesta som den genuine frosting. Men sina rötter har denna det mellanskanska föreningslivets 'Grand Old Lady' i själva verket i stan'.

Med sig därifrån tog bland annat sin fördomsfria syn på tillvaron och alla dess egendomligheter. Den intällning som så väl behövs i en hembygdsförening om inte verksamheten ska urarta till rena navelskaderiet. När den dessutom, som i fallet Elsa Viestam, kombineras med flit, humor och ett alldeles oanfränt ungdomligt sinne är det inte så konstigt att hon fortfarande har almanackan fulltecknad. Vilken tur för Frosta att hon inte satsade på en annan karriär! Då hade hon kanske precis med brodern Gunnar 'Nu' Hansen blivit kändis i Danmark istället.

Lars-John Lindberg

Elsa Viestam fångad vid en protokollsbok, dock inte hembygdsföreningens, drivs fortfarande av den sanne idealistens entusiasm

Bild: Tommy Svensson, Hörby